

2018

SANSKRIT

(Major)

Paper : 3.1

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×5=5

(a) Who ordered Vālmīki to compose the
Rāmāyaṇa?

(b) Which काण्ड of the Rāmāyaṇa is prescribed
as your text?

(c) “वरमेनमयाचत”

Who asked for the ‘वर’?

(d) Where did Rāmacandra meet Sugrīva for the
first time?

(e) “तेन मायाविना दूरमपवाह्य नृपात्मजौ”—Who is
‘नृपात्मजौ’ referred to here?

2. Explain any two of the following : 5×2=10

- (a) इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः।
नियतात्मा महावीर्यो युतिमान् धृतिमान् वशी ॥
- (b) स सत्यवाचनाद् राजा धर्मपाशेन संयतः।
विवासयामास सुतं रामं दशरथः प्रियम् ॥
- (c) सीताप्यनुगता रामं शशिनं रोहिणी यथा।
पौरैरनुगतो दूरं पित्रा दशरथेन च ॥

3. Answer any two of the following : 10×2=20

- (a) Write a note on Rāma's personality as described by Nārada in the Bālakāṇḍa (Chapter I) of the Rāmāyaṇa with apt examples.
- (b) “रामो राज्यमुपासित्वा ब्रह्मलोकं प्रयास्यति।”
Present a note on Rāma's rule of Ayodhyā as you find in your prescribed text from the Rāmāyaṇa.
- (c) Elucidate the idea contained in the following :
- (i) विष्णुना सदृशो वीर्ये सोमवत् प्रियदर्शनः।
(ii) स जगाम वनं वीरः प्रतिज्ञामनुपालयन्।

4. Explain any two of

- (a) दानं तु द्विविधं प्राहुः
सद्भ्यो यद् दीयते त्रि
अवज्ञानमहंकारो दम्
अहिंसा सत्यमक्रोधः
(c) उञ्छवृत्तिर्गृहस्यो यः
त्यक्तकामसुखारम्भः स

5. Answer any two of

- (a) Present a discussion
a source of Dharm
(b) Explain the featur
as you find in th
of the Mahābhār
(c) Write short note

6. Read the following
questions in Sanskrit

अस्ति श्रीपर्वतमध्ये ब्रह्मपुराख्यं
राक्षसः प्रतिवसति इति जन
पलायमानः कश्चिचोरो व्याघ्रेण
घण्टा वानरैः प्राप्ता। ते च वान
नगरजनेः स मनुष्यः खादितो दृष्ट

घण्टाकर्णः कुपितो मनुष्यान्वादेति घण्टां च वादयतीत्युक्त्वा सर्वे जना नगरात्प्रलायिताः। ततः करालया नाम कुट्टन्या विसुडयानवसरोऽयं घण्टावादः तत्किं मर्कटा घण्टां वादयन्तीति स्वयं विज्ञाय राजा विज्ञापितः—देव यदि कियद्धनोपक्षयः क्रियते तदाहमेनं घण्टाकर्णं साधयामि। ततो राज्ञा तस्यै धनं दत्तम्। कुट्टन्या च मण्डलं कृत्वा तत्र गणेशादिपुजागौरवं दर्शयित्वा स्वयं वानरप्रियफलान्यादाय वनं प्रविश्य फलान्याकीर्णानि। ततो घण्टां परित्यज्य वानराः फलासक्ता बभूवुः। कुट्टनी च घण्टां गृहीत्वा नगरमागता सर्वजनपूज्याभवत्।

(a) ब्रह्मपुर इति नगरं कुत्र अस्ति?	1
(b) राक्षसस्य नामः किम् अस्ति?	1
(c) पतिता घण्टा केन प्राप्ता?	1
(d) करालया कः अस्ति?	1
(e) वानराः किम् आसक्ताः भवन्ति?	1
(f) वानरैः घण्टां प्राप्ता किं कृतवन्तः?	2
(g) करालया राजानं किम् उक्तमासीत्?	2
(h) नगरवासिनः कथं घण्टाकर्णस्य घण्टावादानात् विमुक्तवान्?	2
(i) राक्षसः, पाणि—इति शब्दद्वयस्य संस्कृत-प्रतिशब्दः प्रदेयः।	2
(j) श्रूयते, प्राप्ता, दृष्टः, गृहीत्वा—इति पदचतुष्टयस्य व्युत्पत्तिः प्रदेयः।	2

2018

SANSKRIT

(Major)

Paper : 3.2

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

1. Answer the following questions as directed : 1×7=7

(a) Who wrote 'ध्वन्यालोक'?

(b) ____ इति रसः ।

(Fill in the blank)

(c) Name one Guna.

(d) What is the meaning of कुरीलव?

(e) Define चम्पू .

(f) नाटक is a variety of रूपक/उपरूपक .

(Choose the correct answer)

(g) Name one अर्थप्रकृति .

2. Write very brief answers to the following questions : $2 \times 4 = 8$

- Name the varieties of प्रकरण.
- Write two characteristics of Mahākāvya.
- Write briefly about पूर्वग.
- What are the वृत्तिस?

3. Give short answers to the following questions (any three) : $5 \times 3 = 15$

- Write a short note on नान्दी.
- What are the characteristics of चोटक?
- Distinguish between विष्कम्भक and प्रवेशक.
- Explain any one of the following :
 - रीतिरात्मा काव्यस्य ।
 - वाग्वैदम्यप्रधानेऽपि रस एवान्न जीवितम् ।

4. Answer any three of the

- Discuss how Viśva definition of Kāvya
- Discuss about भाव a
- What is प्रस्तावना ? D
- Explain अभिनय with

5. Give the resultant forms

शब्द + ठक् ; ग्राम +

6. Find out the प्रत्ययस in any

चेयम् ; रैवतिकम् ।

7. Cite the relevant Sūtra following प्रत्ययस are used

मतुप् ; टाप् ; तव्य ।

8. Explain the following illustrations (any four) :

कक्तवत् निष्ठा ; उगितश्च
ल्यप् ; पोरदुपधात् ; पचो

★ ★